

Noen artikler som omhandler Hamningberg, sakset fra avisa Finnmarken

Foto Christian Nicolaisen

Alt for Hamningberg

Stein-Inge Riise har brukt 15 år og like mange millioner på å gjenskape noe av det som en gang var Finnmarks største fiskevær.

Christian Nicolaisen

Publisert 28.08.2009 kl 16:24 Oppdatert 29.08.2009 kl 16:00

Nå ser han endelig lyset i tunnelen.

– Det er jo litt galskap i dette her. Jeg må innrømme det.

Stein-Inge Riise (52) ser ut over et hissig Barentshav. Bølgene kaster seg opp mot nymalte vegger. Mot restene av det som tidligere var et fiskebruk, et samvirke. Mot fjærsteinene i Hamningberg, hvor Stein-Inge som seksåring tjente sine første femti kroner.

– Men jeg hadde nok ikke gjort dette om jeg ikke hadde hatt røttene mine her, sier han.

Skynder seg langsomt

I 1995 kjøpte hamningbergingen Stein-Inge Riise (52) det gamle kaianlegget i Hamningberg. Med på kjøpet fikk han et gammelt trandamperi, et pakkhus, ei egnebu og ei rasert kai.

Investeringen ble gjort med et ønske om å sikre seg en bit av hjemplassen, og å bevare et stykke falleferdig kystkultur.

I dag, 15 år og 15 millioner seinere, er det gamle fiskebruket i ferd med å gjøres om til et konferansesenter med 40 sengeplasser. Men ennå er det litt igjen før de første konferansegjestene kan sjekke inn. To store rorbuer skal reises på kaia, og skal stå ferdige i 2011-12. Om to år håper han å få satt i gang fiskeproduksjon i liten skala. Riise vil skynde seg langsomt. Først vil han blåse kunstig liv i det som en gang var et levende fiskebruk.

– Jeg håper å kunne blåse litt liv i fiskerinæringen her oppe. Jeg ser for meg at lokalbefolkningen kan ro fiske her, og levere fangsten hos oss. Andre kan skjære fisk. Lage filet. Noe sånt. Jeg vil inkludere så mange som mulig. Også har jeg planer om å starte med dykkeraktiviteter herfra. Det handler om å få flere bein å stå på, sier Riise.

Egne midler

Men da det hele startet, i 1995, var han litt i villrede. Den gang sto han med et skjøte i den ene hånda. Og med lua i den andre.

– Det har vært en lang prosess. Først så visste jeg ikke helt hva jeg skulle gjøre med det. Men den ene bygningen holdt på å ramle i sjøen, så jeg måtte sikre anlegget, først og fremst. Vi har skyndet oss langsomt, kan du si. Utsettelsene har vært mange. Men det står ferdig når det er ferdig, sier Stein-Inge Riise.

For fem år siden satte Riise seg ned og laget en forretningsplan, og prosjektet ble med ett mer konkret. Selskapet Hamningberg Rorbuer AS var en realitet, og de første millionene ble sprøytet inn i prosjektet.

– Jeg fikk tre millioner kroner i støtte fra Innovasjon Norge. Resten er egne midler. Men prosjektet har holdt seg innenfor budsjettet så langt. Det skyldes nok at jeg ikke har gitt full gass fra starten, sier Riise, som kun har handlet material og utstyr utenfra. Selve entreprisen har han stått for selv. Tre-fire snekkere og altnuligmenn jobber intensivt i sommermånedene. I sommer har han hatt de første overnattingsgjestene. Uten noen form for markedsføring.

– Jeg har leid ut de to rorbueene som står ferdig til tilfeldige turister. Midt i all anleggsstøyen. Men de har fått beskjed om det på forhånd, altså. Riise knegger.

Mye skepsis i starten

Den tidligere nordsjødykkeren og ingeniøren Stein-Inge Riise har bodd og jobbet fra Haugesund siden 1981, da han flyttet fra Vardø og Finnmark. Han forlot Hamningberg sammen med familien da fiskeværet forvitret på 60-tallet.

De siste 15 årene har han sakte, men sikkert, bygd opp et dykkerfirma som leverer tjenester til oljeindustrien. Riises personlige utbytte herfra har de siste årene gått i sin helhet til rorbuprosjektet i Hamningberg.

– Jeg pleier å si at dette er de første oljepengene som kommer nordover. Vanligvis går jo slike inntekter sørover, humrer Riise.

Men Stein-Inge har ikke forhåpninger om å opparbeide seg sitt personlige, lille oljefond på den framtidige virksomheten i Hamningberg. Storprofitt har aldri vært motivasjonen for prosjektet, bedyrer han.

– Jeg kommer nok aldri til å få avkastning på det jeg har spyttet inn. Men jeg ønsker bare at det skal gå rundt. Det er målet. At det skal bli gjeldfritt, sier Riise.

Da ryktene begynte å gå om at det var noen som hadde planer om å restaurere det gamle anlegget, var det ikke mye positivitet å spore hos lokalbefolkningen. Mange var skeptiske til Riises planer. De trodde det ikke lot seg gjennomføre.

– Det var mange her oppe som ikke hadde trua, ja. Og det kan jeg til en viss grad forstå. Det så jo helt jævlig ut her. Kaia hang bare ned i sjøen. Og byggene var råtne tvers igjennom. Treverket var knusktørt, sier Riise.

Ensomt

Men nå begynner det å ta form. Ny kai på 1200 kvadratmeter er allerede på plass. Hovedbygningen, som skal huse konferansesal og kjøkken, er nesten ferdig. Den gamle egnebua har blitt bevart, men pusset opp innvendig. Der er det i dag to rorbuer. Nå mangler bare oppføringen av to rorbuer på kaia.

Også Riises samboer i Haugesund var skeptisk da hun kom til Hamningberg for første gang, og fikk se hva Stein-Inge hadde begitt seg ut på.

– Jeg fikk se råbyggene. Og ei kai som så vidt sto oppreist i bølgene. Da hadde jeg ikke helt trua. Men han har lagt ned enormt med tid på kveldstid og i helgene for å få dette til, sier Elisabeth Fjeldheim Knutsen.

Stein-Inge Riise innrømmer at det har vært tøft til tider.

– Du føler deg jo litt alene. Og det kan være litt ensomt å gjøre noe sånt som dette her helt alene. Men jeg er jo glad i dette stedet. Da jeg kom inn i de råtne bygningene, var det som å ta en tidsreise til 1962, da anlegget ble forlatt. Alt var frosset fast i tida. Selv luktene var intakt, sier Riise, og flytter blikket ned mot den iskalde sjøen. Han tar en slurk Farris.

– Jeg kunne selvsagt ha flyttet til Syden i stedet. Men det er ikke helt meg, sier Stein-Inge Riise.

Foto Hege Stavseth

Arkitekturpris til Hamningberg

Verdiskapingsprogrammet «Hamningberg – Med varsomhet som forutsetning» er tildelt Nordnorsk arkitekturpris for 2009.

Publisert 05.06.2009 kl 13:49 Oppdatert 05.06.2009 kl 13:49

Prisen er tildelt for det arbeidet som utføres for å ta vare på den unike kulturarven i området.

– Det er veldig hyggelig at prosjektet blir lagt merke til og at vi kan høste anerkjennelse for det arbeidet som legges ned i Hamningberg, sier prosjekt koordinatør Mona Bue.

Foto Anniken Renslo Sandvik

25 millioner til økt bilturisme

I 2012 åpner den nasjonale turistveien mellom Gornitak og Hamningberg. Før den tid skal Statens vegvesen svi av 25 millioner kroner.

Anniken Renslo Sandvik

Publisert 27.09.2007 kl 18:49 Oppdatert 28.09.2007 kl 12:53

Pengene skal først og fremst brukes på rasteplasser som kan styrke opplevelsen av arktisk natur.

– Målet er at det skal bli noe folk er stolte av. På de strekningene der nasjonale turistveier allerede er etablert, ser vi at lokalbefolkningen tar med seg sine bekjente dit. Vi håper det blir sånn her også, forteller informasjonsrådgiver Per Kollstad.

Sammen med delprosjektleder Hjalmar Steinnes har han invitert pressen til lunsj for å fortelle om planene.

– Vi tror selvfølgelig ikke at turistene kommer for å se på rasteplassen i Gornitak. Men rasteplassen skal være kronen på verket, sier han.

Rasteplasser

Og nettopp rasteplassen i Gornitak ikke langt fra Varangerbotn var det første Øst-Finnmarks befolkning så til den nasjonale turistveien. Den ble åpnet i fjor høst, og kostet Statens vegvesen 5,8 millioner. Men de millionene inngår ikke i de nye 25.

– Til sammen skal vi bruke 68 millioner på strekningen, forteller Hjalmar Steinnes.

– Men da er det snakk om det som allerede er brukt, og det som skal brukes helt fram til 2015. Men det er tiden fram mot 2012 som blir mest intensiv her, forteller han.

Det mest aktuelle akkurat nå er en rasteplass ved Vesterelv i Persfjord. Fredag er det flere arkitekter der på befaring. Tiende desember skal de levere sitt bidrag til en arkitektkonkurranse.

– Så vil juryen bestemme hvem som vinner. Planen er at rasteplassen skal stå ferdig i 2009, men det kan jo ta lengre tid også, sier Steinnes.

Samtidig arbeides det med en parkeringsplass og uteområde på Mortensnes. Etersom hver av de atten nasjonale veistrekningene i landet skal ha et ordentlig kunstverk, er de også tungt inne i finansieringen av Heksemonumentet i Vardø. Dessuten skal det også bygges en ny parkeringsplass ved Nesseby kirke, i forbindelse med dens 150-årsjubileum til neste år.

Bilturister

Millionene som svis av i turistveiprojektet kommer egentlig fra Stortinget. Til sammen er det blitt bevilget 1,2 milliarder kroner til de atten strekningene landet over.

– Bakgrunnen er næringsutvikling. Dette er jo distriktpolitikk, sier Hjalmar Steinnes.

– Reiselivet vokser, og vi ønsker å bidra. Veituristene er vår målgruppe. Bobilturismen øker stadig, og jeg syns vi skal ta det alvorlig og ta dem imot på en ordentlig måte, sier han.

– Skal vi tørre og si at vi håper at Nordkapturistene fortsetter til Varanger, lurer Per Kollstad.

– Ja, vi håper jo at vi klarer å markedsføre det skikkelig. Om vi klarer å få 50 prosent av Nordkapturistene til å forlenge turen sin, utgjør det rimelig mange mennesker, sier Steinnes.